

Vernieuwd leerlingen- en leraarschap

M.E.

Het gaat om mensen die dag aan dag leren ervaren dat de school een ruimte is waar je jezelf kan worden, waar je vragen mag hebben en die ook kan stellen. Waar je leert leven. Waar je leert dat leven eigenlijk altijd een beetje leren is. Een veelzeggende passage uit de voorstellingsbrochure van een Brussels lyceum. Dat we hier niet te maken hebben met een lege reclameslogan, wordt duidelijk in een gesprek met een van de leerkrachten van de school. Volgens M.E. is de schoolcultuur gestoeld op het verantwoordelijkheidsgevoel van de leerlingen. "We proberen het zelfvertrouwen van de leerlingen te stimuleren door hen te wijzen op hun verantwoordelijkheid en hen ook de ruimte te geven om die verantwoordelijkheid daadwerkelijk op te nemen. Er bestaat een basisreglement – wij noemen dit liever een reeks afspraken –, dat waar nodig, in overleg, kan worden bijgestuurd. In de school van de leerlingenraad zijn er bijvoorbeeld nieuwe afspraken gekomen rond eten op de speelplaats. De leerlingenraad is ook een soort doorgeefluik voor allerlei initiatieven van leerlingen, directie én leerkrachten. De gezondheidscampagne, waarvan het roken een onderdeel is, kon zo uitgroeien tot een begeleidingscampagne met zeer duidelijke afspraken."

Ook de voorbeeldfunctie is een belangrijk instrument: oudere leerlingen krijgen de verantwoordelijkheid om hun jongere schoolgenoten te begeleiden in studie- en leefgewoonten. Het lyceum wil een sanctie-arme school zijn. Wat dat dan precies inhoudt? "Wanneer er iets fout loopt, volgt er niet meteen straf. We proberen eerst en vooral uit te vissen waarom het zo gebeurde, maar vooral hoe we het in de toekomst kunnen vermijden." Dat betekent echter niet dat er geen duidelijke grenzen zijn. Ingrijpen betekent in eerste instantie ernstige gesprekken voeren. "Eigenlijk gaat het hier meer om een houding dan om het toepassen van een reglement", voegt M. er meteen aan toe. "We proberen een open sfeer te stimuleren waardoor zowel leerlingen als leerkrachten zich constant aangesproken voelen om in gesprek te gaan. Dat is niet elke dag even gemakkelijk, maar voor wie de uitdaging aangaat, wordt school inderdaad een tijd/plek waar je leert te leven."

Frisse biologische groenten

ROLLE DE BRUYNE

In 1977 stampte Rolle De Bruyne in Oedelem het tuinbouwbedrijf *De Hogen Akker* uit de grond. Rolle koos bewust voor de biologische productiewijze. Vandaag runt hij samen met Denise en Jo een biologisch tuinbouwbedrijf van 4,5 ha met een eigen bedrijfswinkel en een vaste stek op twee markten in Brugge. Het contact met de consument is voor Rolle een cruciaal punt in zijn bedrijfsfilosofie.

Rolle is vormingswerker van opleiding en afkomstig uit een familie van boeren. "In 1972 zijn we in Brugge met Cactus gestart, een jeugdcentrum waaruit later de volkshogeschool groeide. Cactus werd een aparte culturele organisatie en organiseert onder andere het Cactusfestival. In de volkshogeschool organiseerde ik cursussen rond landbouw, voeding en energie. Toen kwam de vraag: kun je daarvan leven? Kun je daarmee bijdragen om de wereldbevolking voeding te geven? Ik zag het als een uitdaging en zei samen met mijn vrouw en een vriend: verdorie, we zullen eens zien of dat gaat."

De eerste jaren waren allesbehalve makkelijk. "We zijn door schade en schande wijs geworden", merkt Rolle op. "Eigenlijk moesten we alles zelf leren. De methode van de biolandbouw stond bijlange niet op punt en van subsidies voor overschakeling was er helemaal nog geen sprake. Vanuit de Belgische Biologische Organisatie voor Beroepstellers, Belbior, ijverde ik mee voor de erkenning van de biologische landbouwmethode op Europees niveau. Sinds vier jaar is dat nu een feit. Alle landen hebben een soort lastenboek waar bedrijven moeten aan voldoen om zich *biologisch* te noemen. Bovendien is er ondersteuning voor startende bedrijven." Is de evolutie dan positief te noemen? "In een aantal landen wel, in Oostenrijk bijvoorbeeld zijn bijna 20% van de landbouwbedrijven biologisch. België bengelt achteraan in het peloton maar toch tekent zich ook hier een positieve trend af. Meer en meer consumenten worden zich bewust dat het met voeding anders moet."

Rolle besluit lachend: "Volgend jaar vieren we onze 21 jaar (3x7) en zo voelen we ons ook."

Hoe zotter hoe Spot®

HANS VERSTEDEN

Reclame bestrijden is slecht voor de economie, zo heet het. Dankzij de reclame menstrueren de meeste vrouwen nu *always* en zijn de eerste mannen gedetecteerd met bloedsporen in hun slipje. Ongetwijfeld was je dus meer én giet je meer waspoeder in het bakje omdat je er elke dag driemaal op gewezen wordt dat *dash* witter wast dan *Marchal*. De economie draaiende houden, vraagt offers van de ganse bevolking. Een van die offers is: opgewekt de dagelijkse irritatie doorstaan en het vrijwillig afstoten van hersencellen om debiele reclame te leren waarderen. Maar het einde van de tunnel is *inzicht*.

Maandverbanden en wasmiddelen zijn 20% duurder door reclamekosten. In dit land gaat slechts 161 miljard naar reclame, die van de belastingen wordt afgetrokken. Zonder dit manna, gaan we dood, ha! De grootste doemdenkers zijn de economen, ho! Reclame aanpakken is een aanslag op (vet)betaalde meningsuiting, hé! Reclame is van alle tijden, hi!

Zelfs de Egyptenaren beitelde uithangborden, dus mogen wij toch ook de achterkant van de reclame in Knack, Humo en Dag Allemaal volschrijven met journalistiek, elke radio & tv-commercial meermaals onderbreken met een soap, alle straathoeken onder schreeuwerige 20m²-borden verbergen, twee bomen per jaar in dagelijkse afleveringen in je brievenbus zagen, je laten betalen voor een bedrukte T-shirt, je straatnaambord sponsoren alsook elk debat of kunsttentoonstelling, *springballon* of *luchtkasteel*, je ongevraagd storen om te weten hoe oud je salon is, of je verleiden voor een proef met een wonderstofzuiger, die niet alleen kookt, maar ook ontluist, op kinderen past en strijkt. Dat is toch precies hetzelfde!

En er is toch al een strenge reclamecode: zo gauw de regelgeving voor reclame overtreden wordt, wordt ze aangepast. Heb jij ooit gehoord van *Egyptische Adbusters*? Wel dan! En desondanks zijn er toch Belgische Adbusters? Ze willen de VRT-radio's en -TV's reclamevrij, oh! Ze willen dat ze met hun poten afblijven van kinderkopkes, ah! Ze willen de ruimte voor reclame beperken, cocacola! Hoe zotter hoe Spot®.

Page: <http://bewoner.dma.be/spotr/>

E-mail: spotr@mail.dma.be

tel (016)63.45.22

Anders drukken

JORIS VAN CAUTER

Joris Van Cauter is werkzaam bij *Druk in de Weer*, een relatief kleine offset-drukkerij in het Gentse. Zijn functie? “Iets tussen afgevaardigd bestuurder en drukker”, zegt hij. Dit MeMo-bedrijf is klein in omzet, maar groot als het op milieuvriendelijkheid aankomt. “We beperken ons niet tot het aanbieden van gerecycleerd papier. Naast het werken met vegetale inktten hebben we ook een heel programma opgezet om *vluchtige organische stoffen* uit het productieproces te bannen, wat het milieu en de gezondheid van de werknemers ten goede komt.” Een echt vooruitstrevende drukkerij dus als het om mens- en milieuvriendelijkheid gaat.

Joris heeft nog vernieuwende ideeën. “Ik draai al jaren mee in het wereldje van ecologische producten en zelfbeherende bedrijven. Is het dat maar, vraag ik me wel eens af.” MeMo-bedrijven moeten volgens hem méér aandacht gaan besteden aan één deelaspect van het groene ondernemen: de eigendomsverhoudingen. “Elke onderneming groeit en heeft nood aan kapitaal. Zelfbeherende vennoten kunnen dat op een gegeven moment niet meer zelf bijeenprokkelen en moeten de boze markt op. Dan ben je *overnamerijp*.” Een probleem, want het zijn de eigenaars van bedrijven die strategische plannen uittekenen en beslissingen doorduwen. Meestal zonder zich zorgen te maken over de maatschappelijke implicaties. Kijk maar naar Renault. Joris wil hiervoor een alternatief ontwikkelen. “Ik geloof steeds meer in een traditioneel coöperatief model, niet als zelfbeheer van de ondernemers, maar als economisch initiatief van de gebruikers. Dat biedt mogelijkheden om de onmacht van de samenleving tegenover de eigenaar-ondernemers te doorbreken.” Druk in de Weer laat het niet bij woorden. “Wij zijn onze vennootschap langzaam aan het ombuigen van een productie- naar een klantencoöperatieve. Wij zijn nu eenmaal voortrekkers in onze sector.”

Voedselteams en duurzame landbouw

JEANNEKE VAN DE VEN

Er is iets grondig mis met de productie van ons voedsel. We hebben geen contact meer met de producenten en weten niet meer hoe, waar, door wie en ten koste van wat ons voedsel geproduceerd wordt. Bovendien worden we geconfronteerd met het ene voedselschandaal na het andere. Ook bij ons is de voedselveiligheid zoek! En daarmee ons democratisch recht om te weten wat we eten.

Daarom startten een jaar geleden drie organisaties – Elcker-Ik Leuven, Coopibo en Wervel – met voedselteams. Een voedselteam bestaat uit een groep van een vijftiental huishoudens, die gezamenlijk een directe en solidaire verbintenis aangaan met boer(inn)en uit de directe omgeving voor de langdurige afname van groenten, fruit, zuivel, vlees. De groep overlegt met de producent over de manier van produceren en is bereid om een prijs te betalen die de boer loon naar werk geeft.

Met dit initiatief kunnen we de vertrouwensband tussen producenten en consumenten herstellen. Consumenten krijgen weer voeling met de manier waarop het voedsel geproduceerd wordt, leren de mensen kennen en vertrouwen wie ervoor instaan. Boeren en tuinders krijgen weer rechtstreeks contact met de eindgebruikers van hun producten, horen wat de consumenten willen en proberen daarop in te spelen.

Voedselteams wil bijdragen tot een duurzame landbouw. Onder *duurzaam* verstaan wij een landbouw die economisch leefbaar en sociaal draagbaar is voor de producent, die de eigen productiebasis zoveel mogelijk in stand houdt, die de natuur respecteert en die gezonde producten met een hoge innerlijke kwaliteit voortbrengt. De producenten krijgen een correcte prijs, wat het voor hen haalbaar en aantrekkelijker maakt om op een duurzame manier te produceren.

Er draaien op dit moment zestien voedselteams in het Hageland. In 1998 starten we in grote delen van Vlaanderen.

*Voedselteams
Koning Alberttweelaan 2
3010 Kessel-Lo
tel (016)35 05 51*